

7ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ: 1928-1940

7.1. Η προπολεμική περίοδος 1928-1933

Μεταξύ των ετών 1928 και 1932 έγιναν πολύ σημαντικές μεταρρυθμίσεις και λήφθηκαν μέτρα τα οποία συνέβαλαν καθοριστικά στις θετικές οικονομικές εξελίξεις που ακολούθησαν από το 1933 και μετά. Συγκεκριμένα, η Οικουμενική Κυβέρνηση, που ορκίστηκε το Δεκέμβριο του 1926, ανέλαβε το δύσκολο έργο της δημοσιονομικής εξυγίανσης και νομισματικής σταθεροποίησης. Για το σκοπό αυτό η Κυβέρνηση προσέφυγε στην Κοινωνία των Εθνών (Κτε) προκειμένου να λάβει νέο δάνειο 9 εκατ. λιρών στερλινών.

Η πλέον σημαντική μεταρρύθμιση, την οποία η Κτε θεωρούσε ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση της οικονομικής βοήθειας, ήταν η ίδρυση μιας αμιγώς εκδοτικής και ανεξάρτητης κεντρικής τράπεζας. Με τη σχετική συμφωνία για την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος στις 15 Σεπτεμβρίου 1927 (Πρωτόκολλο της Γενεύης) η τράπεζα άρχισε τις εργασίες της στις 14 Μαΐου 1928 (Τράπεζα της Ελλάδος, 1978, σελ. 59-73).

Σχεδόν ταυτόχρονα (12 Μαΐου, 1928), τέθηκαν και οι βάσεις για τη νομισματική μεταρρύθμιση. Η δραχμή συνδέθηκε με τη στερλίνα και έμμεσα με το γουσό. Η συναλλαγματική ισοτιμία καθορίστηκε σε 1 στερλίνα ίση με 375 δραχμές και η Τράπεζα της Ελλάδος ανέλαβε την υποχρέωση να ανταλλάσσει δραχμές με στερλίνες («συνάλλαγμα μετατροπής») στην ως άνω κεντρική ισοτιμία (Τράπεζα της Ελλάδος, 1978, σελ. 58-70). Επίσης η Τράπεζα της Ελλάδος ήταν υποχρεωμένη, σύμφωνα με το Καταστατικό της (άρθρο 61), να διατηρεί γουσό και συνάλλαγμα (το λεγόμενο «κάλυμμα») που αντιστοιχούσε τουλάχιστον στο 40,0% της αξίας της νομισματικής κυκλοφορίας. (Τράπεζα της Ελλάδος, 1978, σελ. 82).

Όσον αφορά την οικονομική δραστηριότητα την περίοδο 1928-1932, αυτή, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (Κωστελένος, Γ. et al, 2007, σελ. 219), αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 3,4%, παρά τη Μεγάλη Διεθνή Κρίση (Πίνακας 1).

Η αξία της βιομηχανικής παραγωγής μειώθηκε οριακά το 1929 (- 0,6%) και στη συνέχεια σημείωσε σημαντική πτώση τη διετία 1930-1931 (1930: -7,4%, 1931: -8,6%), αλλά το 1932 ανέκαμψε και αυξήθηκε κατά 11,3%. (Τράπεζα της Ελλάδος, 1978, σελ. 103, Πίνακας 9)